

2. Kemianteollisuus Toimialaseuranta Q2/2024

Tutkimusyksikkö

2. Kemianteollisuus

Sisällysluettelo

2.1. Jalostettujen öljytuotteiden valmistus

2.2. Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus

2.3. Lääkeaineiden ja lääkkeiden valmistus

2.4. Kumi- ja muovituotteiden valmistus

Kemianteollisuus vastaa Tilastokeskuksen luokitusta kemianteollisuuden toimialoista.

Toimialat (TOL 2008):

TOL 19 Kaksin ja jalostettujen öljytuotteiden valmistus

TOL 20 Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus

TOL 21 Lääkeaineiden ja lääkkeiden valmistus

TOL 22 Kumi- ja muovituotteiden valmistus

Sopimusalat: Öljy-, maakaasu- ja petrokemianteollisuus, Muovituoteteollisuus ja kemian tuoteteollisuus, Kemian perusteollisuus, Kumiteollisuus

2. Kemianteollisuus

Kemianteollisuus on yksi suurimmista teollisuudenaloista. Alan yritykset tuottavat polttoaineita, lääkkeitä, kemikaaleja ja muita kemiantuotteita. Kemianteollisuuden tuotantoprosessit kuluttavat paljon energiaa ja raaka-aineet ovat tuontitavaraa. Lääketeollisuuden kannattavuus on erittäin korkea.

Kemianteollisuudessa työskentelee 17 000 tuotantotyöntekijää. Alan suurimmat työnantajat ovat Neste, Orion ja Nokian Renkaat. Vuonna 2022 nämä yritykset työllistivät neljäsosan koko kemianteollisuuden henkilöstöstä Suomessa. Liikevaihdoltaan suurimmat yritykset ovat Neste, Kemira ja Nokian Renkaat. Koko alan liikevaihdosta Nesteen osuus oli reilut 10 % vuonna 2022.

Kemianteollisuuden yrityksillä meni hyvin kasvuvuosina 2010–2021. Viime vuosina tilanne on ollut kemikaali-, kumi- ja muovituotannossa haastavampi. Tähän on vaikuttanut alan riippuvuus Venäjästä. Raaka-aineiden kohonneet hinnat ja logistiset häiriöt ovat hidastaneet kasvua. Vaikeudet vientimarkkinoilla ovat heikentäneet kysyntää.

2.1. Jalostettujen öljytuotteiden valmistus (Timo Eklund)

- Tuotannon vuosimuutos: ei saatavana
- Tuottajahinnat vuosimuutos: ei saatavana
- Nesteellä on ollut maailmanlaajuisesti ongelmia uusiutuvien polttoaineiden kanssa. Nesteen laitoksissa on laajoja tuotantohäiriöitä. Nesteen Porvoon jalostamon huoltokatko laskee toimialan tuotantoa voimakkaasti tänä vuonna.
- Uusiutuvien polttoaineiden kannattavuus on heikentynyt ehkä pysyvämminkin. Valtiot ovat pakittaneet liikenteen vihreässä siirtymässä, mikä näkyy uusiutuvien polttoaineen kysynnässä, hinnassa ja kannattavuudessa lyhyellä aikavälillä.
- Suomessa Nesteen toiminta nojautuu fossiilisen polttoaineen jalostamiseen. Öljynjalostuksen kannattavuus on ollut hyvä viimeisen vuoden aikana.
- Kotimainen Liquid Sun Oy rakentaa Kemijärvelle pienimuotoisen tehtaan, joka valmistaa vihreää lentopolttoainetta. Raaka-aineena käytetään puuteollisuuden hiilidioksidipäästöjä. Vihreää lentopolttoainetta pidetään polttoaineteollisuuden lupaavimpana kasvutuotteena.
- Kemijärven laitos on enemmän demohanke ja tuotannon skaalautuminen tapahtuu muilla tehtailla, mahdollisesti ulkomailla.

2.2. Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus (Timo Eklund)

- Tuotannon vuosimuutos: ei saatavana
- Tuottajahinnat vuosimuutos: -9 % (Q1/2023 → Q1/2024)
- Tavaraviennin arvon vuosimuutos: -14 % (Q1/2023 → Q1/2024)
- Kemikaalien valmistajien tilanne on pysynyt pääsääntöisesti alaviereisenä.
- Valtion sijoitusyhtiö luopui viimeisistä omistuksista Kemira Oyj:ssä. Yrityksen pääkonttori ja suuri osa tuotekehityksestä on Suomessa, joten siltä osin yritys on vielä vahvasti läsnä Suomessa. Kuitenkin yritysoston mahdollisuus ja Kemiran pääkonttorin siirron todennäköisyys kasvoivat, kun valtionomistus päättyi.
- Kemiran tuotannosta enää murto-osa on Suomessa. Tuotannon työntekijöitä Kemiralla on Suomessa enää reilut 200 ja tehtaita 6. Maailmanlaajuisesti Kemiran henkilöstömäärä on 5 000.
- Sähköautojen kysyntä on ollut ennusteita vaisumpaa maailmalla. Syynä on ainakin se, että kotitaloudet odottavat autojen hintojen laskun jatkuvan.
- Akkukemikaalitehtaisiin liittyvät hankkeet edistyvät kuitenkin Suomessa. Keliberin litiumjalostamo Kokkolassa on avautumassa kesällä 2025.

2.3. Lääkeaineiden ja lääkkeiden valmistus (Timo Eklund)

- Tuotannon vuosimuutos: ei saatavana
- Tuottajahinnat vuosimuutos: +3 % (Q1/2023 → Q1/2024)
- Tavaraviennin arvon vuosimuutos: -4 % (Q1/2023 → Q1/2024)
- Lääketeollisuus kuuluu suomalaisen teollisuuden voimakkaimpiin kasvualoihin.
- Vuonna 2023 alan tuotannolliset investoinnit kaksinkertaistuivat. Niiden arvo oli reilut 200 miljoonaa euroa. Saman verran lääketeollisuus käytti myös tutkimukseen ja tuotekehitykseen.
- Hyvinvointialueiden ongelmat saattavat heijastua myös lääkkeiden tuotekehitykseen, kun vähenevät resurssit on pakko laittaa muualle kuin yhteistyöhön lääkeyritysten kanssa.
- Vientihinnat ovat kääntyneet selkeään nousuun. Viennin määrä on laskenut alkuvuonna.
- Heikko suhdanne näkyy joltain osin lääkkeiden myynnissä. Biolääkevalmistaja Biovian Oy lomauttaa tänä vuonna noin puolet työntekijöistään. Yrityksen henkilöstömäärä on noin 200.
- Geeniterapialääkkeitä valmistava FinVector Oy on rekrytoinut Kuopioon puolentoista vuoden aikana yli 200 henkeä. Uusi tehdas avataan tänä vuonna. Sen ylösajo nostaa toimialan tuotantoa ja vientiä lähivuosina.

2.4. Kumi- ja muovituotteiden valmistus (Matti Roitto)

- Tuotannon vuosimuutos: ei saatavana
- Tuottajahinnat vuosimuutos: -4 % (Q1/2023 → Q1/2024)
- Tavaraviennin arvon vuosimuutos: -12 % (Q1/2023 → Q1/2024)
- Muovituoteteollisuus ry:n mukaan alan yrityksillä on tilauksia noin puoleksitoista kuukaudeksi. Kotimaassa kuluttajatuotteiden kysyntä jatkuu todennäköisesti heikkona syksyyn saakka.
- Puolustusteollisuuden tarpeisiin valmistetuilla tuotteilla on kysyntää.
- Orthex Oy:n säilytystuotteet käyvät kaupaksi. Henkilöstön määrä kasvoi **kuudella työntekijällä** ensimmäisen vuosineljänneksen aikana.
- Nokian Renkaat Oyj kävi koko tuotantohenkilökuntaa koskeneet muutosneuvottelut maaliskuussa. Yritys lomautti Suomessa kaikki 350 tuotantotyöntekijänsä kahdeksi viikoksi työtaistelujen vuoksi. Lisäksi on valmius uusiin lomautuksiin. Tuotantokapasiteetin kasvutarpeista huolimatta varastot olivat täynnä. Kotimaassa kysyntä on vähentynyt rengassesongista huolimatta.
- Nokian raskaiden renkaiden tuotannossa Nokialla käydyt muutosneuvottelut päättyivät toukokuussa. Ensi vuodenvaihteessa lomautetaan kaikki 160 henkilöä enintään 90 päivän ajaksi.

**Teollisuus
liitto**